

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

6. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

3. ÇALIŞMA FÖYÜ

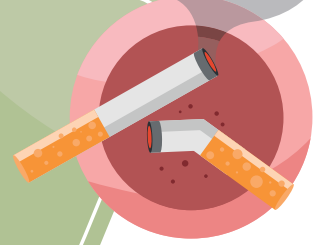
Sabahattin DÜLGER	İl Millî Eğitim Müdürü
Mahmut KARAKAYA	Şube Müdürü
Volkan ÇIRAKOĞLU	ÖDM Ekip Sorumlusu
Serkan SERT	Branş Koordinatörü
Erkan TAŞDELEN	Soru Yazarı
Sema ER	Soru Yazarı
Yusuf DEMİR	Soru Yazarı
Olca TUGAY TİKİL	Tasarım
Sevil KAÇAR	Dizgi

İSLAM'IN YASAKLADIĞI
ZARARLI ALIŞKANLIKLAR

SİGARA

Dünyada ve ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunu olan sigara, yüksek oranda nikotin içerdiği için bağımlılık yapar. Sigara, nargile, pipo içmek veya bunların dumanını solumak kişide psikolojik ve fiziksel bağımlılık oluşturur. Tütün ürünlerinde 4000'den fazla kimyasal madde bulunmaktadır. Çiğnenen tütünler de sigara gibi yüksek miktarda nikotin içermektedir ve sigara kadar insan sağlığına zararlıdır.

KUMAR

Kazanan ve kaybeden tarafların olduğu; para, mal veya değerli bir eşya karşılığı oynanan şans oyunlarına kumar adı verilir. Hoşça vakit geçirme ve eğlence aracı olarak sunulan şans ve bahis oyunları da kumarın içinde yer almaktadır. Kumar; kişiye, aileye ve topluma psikolojik, sosyolojik ve ekonomik zararları olan bir bağımlılıktır. İslam'a göre kumar yoluyla kazanılan her türlü şey haramdır.

ALKOL

Sarhoşluk veren her türlü içecek insanın beyin hücrelerini öldürerek birçok akıl hastalığına neden olur. Alkol iradeyi zayıflatır ve kişi kontrol kaybı yaşar, uyuşturucu maddelere karşı da savunmasız hale gelir. Uyuşturucu kullananların yüzde 57'si alkol de kullanmaktadır. Alkolden uzak durmak diğer madde bağımlılıklarından korunma noktasında önleyici bir role sahiptir.

UYUŞTURUCU

İnsanın davranışlarında, düşüncelerinde, duygularında anormal değişiklikler meydana getiren tabii ve sentetik maddelerdir.

Hangi tür olursa olsun bütün uyuşturucular bağımlılık yapar. Başta beyin olmak üzere pek çok organda tahribata bunun yanında ruhsal rahatsızlıklara sebep olur. Uyuşturucu madde kullanımı kişinin kısa sürede ölümüne neden olur.

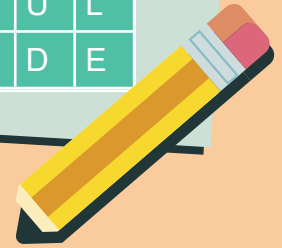
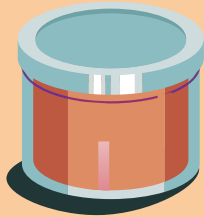

UYGULAMA-1

Aşağıda verilen sözcükleri bulmacada tespit ederek işaretleyiniz.

İFTİRA	İHMAL	HAKSIZ KAZANÇ	HARAM LOKMA	DEDİKODU	SİROZ
NESİL	AİLE	AKIL	TAKLİT	İSRAF	MERAK
HİLE	SAĞLIK	EBU LEHEB	BİLGİSİZLİK	İFTİRA	ÖZENTİ
ŞEYTAN	ZARAR	HZ ZEKERİYA	ARKADAŞ	KUDÜS	AHLAK

N	A	T	Y	E	Ş	V	Z	T	R	N	H	D	H	P
İ	C	R	O	F	B	E	H	E	L	U	B	E	K	A
S	G	N	M	İ	H	M	A	L	C	R	İ	D	A	I
R	A	M	K	O	L	M	A	R	A	H	L	İ	L	V
A	Y	D	E	A	İ	F	T	İ	R	A	G	K	H	Z
F	İ	K	A	İ	G	C	K	F	H	K	İ	O	A	A
S	R	S	K	L	Z	N	Ş	N	A	S	S	D	K	R
A	E	N	I	E	R	G	A	I	A	I	İ	U	U	A
Ğ	K	T	L	R	İ	T	D	N	F	Z	Z	D	D	R
L	E	H	M	A	T	A	A	E	S	K	L	F	Ü	V
I	Z	V	E	R	N	F	K	S	İ	A	İ	M	S	P
K	Z	P	R	İ	E	V	R	İ	R	Z	K	Z	F	H
K	H	R	A	T	Z	I	A	L	O	A	P	E	C	İ
D	V	F	K	F	Ö	M	K	G	Z	N	P	K	U	L
T	A	K	L	İ	T	M	N	B	U	Ç	O	G	D	E

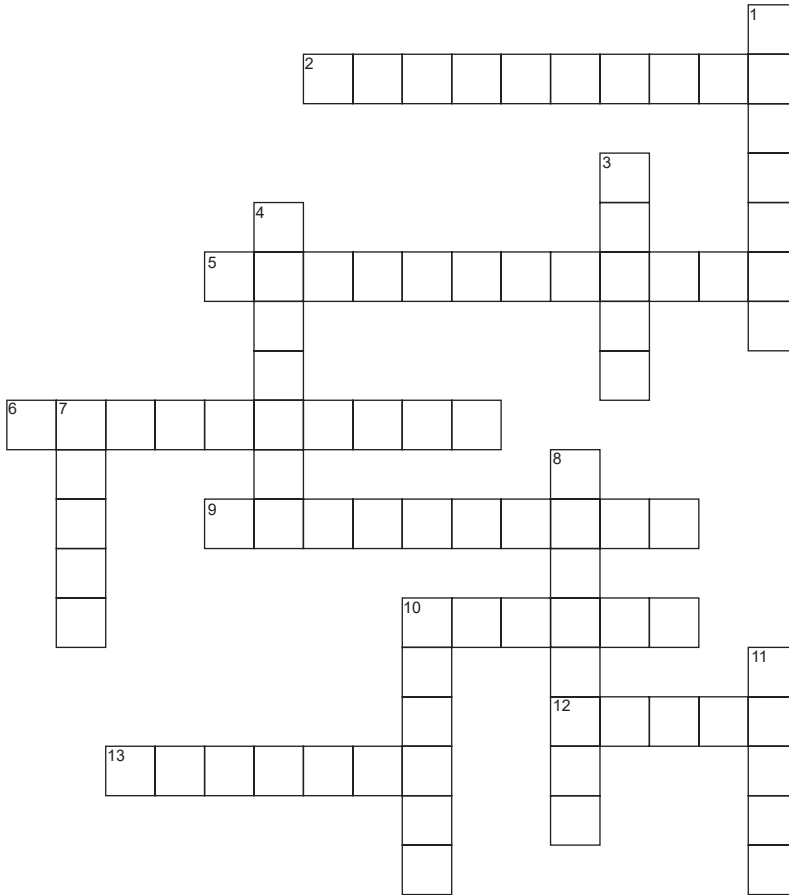

UYGULAMA-2

Aşağıdaki çengel bulmacayı çözünüz.

Soldan Sağa

2. Sigara içmediği halde dumanından etkilenecek zarar gören kişi.
5. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) sürekli eziyet eden amcası Ebu Leheb hakkında indirilmiş sure.
6. Kullanılan bir nesne veya yapılan bir eyleme karşı kontrol kaybı yaşayıp onsuz yapamaz duruma gelmek.
9. İnsanın aklını, duygularını, düşüncelerini anormal şekilde etkileyen, doğal ve yapay maddelerin genel adı.
10. Alkollü içki ya da uyuşturucu gibi bir maddenin etkisiyle kendini bilmeyecek duruma gelen kişi.
12. Ortaya konan para, mal veya değerli bir eşya üzerine oynanan her türlü oyun.
13. İsrailoğullarına gönderilmiş, babası Hz. Zekeriya (a.s.) olan peygamber.

Yukarıdan Aşağıya

1. Sigarada bulunan ve bağımlı olmaya sebep olan zararlı madde.
3. Din kurallarına aykırı olan, dinde kesin olarak yasaklanmış şeyler.
4. Sigara, alkollü içki, uyuşturucu gibi alışkanlıklarla mücadele eden ve insanların bu zararlı alışkanlıklardan **korunması** için çalışmalar yapan kurum.
7. Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.), "Bütün kötülüklerin anası" olarak nitelendirdiği zararlı madde.
8. İnsanlar arası ilişkilerden doğan, karşılıklı hakları ve sorumlulukları ifade eden kavram.
10. İçinde barındırdığı dört binden fazla zararlı madde ile başta akciğerler olmak üzere birçok organın dolayısıyla insan sağlığının can düşmanı.
11. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü.

UYGULAMA- 3

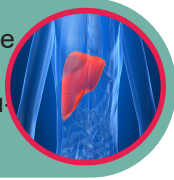
1- Kişinin iradesini zayıflatarak bağımlı olmasına yol açar.

2- İnsanın beyin hücrelerini öldürür. Sinir sistemini etkiler. Mantıklı düşünme ve karar verme yeteneğini bozar.

3- Aile içi şiddete hatta cinayetlere neden olur.

4- Karaciğer yağlanması ve büyümesi meydana getirir. Ciddi karaciğer hastalıklarına sebep olur.

5- Yemek borusu, mide, pankreas ve gırtlak kanserine yakalanma olasılığını artırır.

6- Ülkemizdeki trafik kazalarının %21.9'unun sebebidir.

7- Kalpte ritim bozukluğuna ve damar kireçlenmesine neden olur.

8- Aile huzurunu, sosyal ilişkileri ve meslek hayatını olumsuz etkiler.

9- Ailenin yoksullaşmasına ve geçim sıkıntısı çekmesine neden olur.

10- Toplumda hırsızlık, gasp, cinayet gibi suçların artmasına neden olur.

11- İnsanların birlik ve beraberliğini zedeler, toplumdaki huzur ve güven ortamını bozar.

12- Kişiyi dini ve manevi değerlerden uzaklaştırır.

13- Gözlerde zamanla körlüğe kadar varabilecek hasarlara neden olur.

14- Aile ve devlet ekonomisini zarara uğratar.

Yukarıda alkol ve uyuşturucunun bireysel ve toplumsal bazı zararları karışık olarak verilmiştir. Bu zararları, başlarındaki sayıları kullanarak gruplandırınız.

BİREYSEL ZARARLAR

.....

TOPLUMSAL ZARARLAR

.....

UYGULAMA- 4

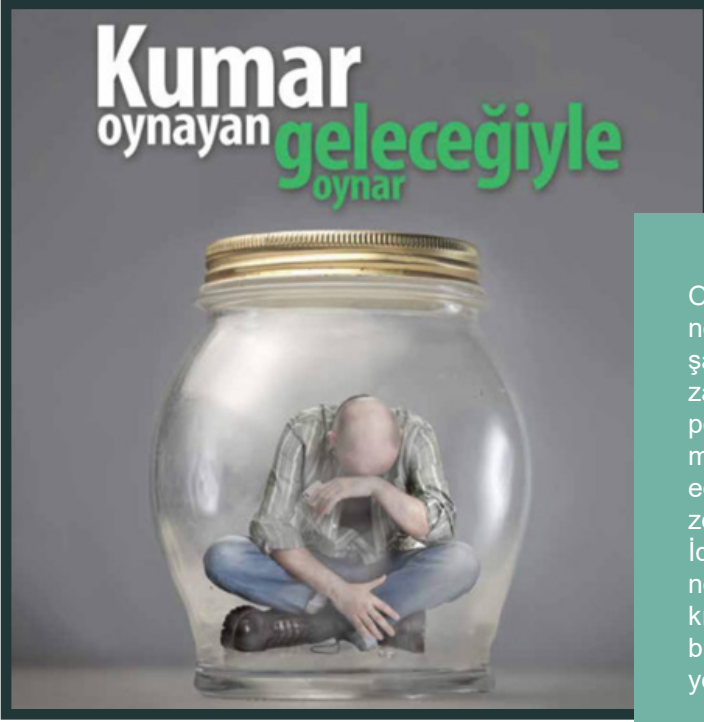
BİLİYOR MUSUN?
Dünya Sağlık Örgütü istatistiklerine göre dünyada ölüme yol açan nedenler arasında sigara içmek ilk sıradadır.

Görseldeki bilgilere göre aşağıda verilenler doğru ise başına "D", yanlış ise başına "Y" yazınız.

1		Sigara, dünya çapında önemli bir problemdir.
2		Dünyanın her yerinde sigara kullanan kadınların oranı erkeklerin oranından fazladır.
3		Sigaranın sağlığa en yaygın olumsuz etkilerinden biri kronik solunum rahatsızlıklarına sebebiyet vermesidir.
4		Sigaradan havaya yayılan kimyasallar, dünyayı tehdit etmektedir.
5		Sigaranın bireysel zararları kadar toplumsal zararları da önemli boyuttadır.
6		Dünya genelinde akciğer kanseri ölümlerinin üçte ikisinin başlıca sorumlusu sigaradır.
7		Sigara içmeyen kişilerin evde veya iş yerlerinde sigaraya maruz kalmaları, akciğer kanserine yakalanma olasılıklarını önemli ölçüde artırmaktadır.
8		Türkiye'deki sigara kullanım oranı dünya ortalamasının altındadır.
9		Erkeklerin yüzde 33,7'si ve kadınların yüzde 6,2'si olmak üzere, dünya nüfusunun yüzde 19,9'u sigara kullanmaktadır.
10		Sigara kullanımının en yoğun olduğu bölge yüzde 29,4 ile Avrupa olduğu görülmektedir.

UYGULAMA- 5

Ortaya konan para, mal veya değerli bir eşya üzerine oynanan; kazanan ve kaybeden tarafların olduğu şans oyunlarına kumar denir. İnsanı çalışmadan kazanmaya yönelten kumarın kişiye, aileye ve topluma pek çok zararı vardır. Doğası gereği kaybetmeyi sevmeyen insan, kazanıncaya kadar denemeye devam eder. Bu da kişiyi bir döngünün içine, kurtulmanın çok zor olduğu bir bataklığa sürükler. İddia, bahis, at yarışı, piyango bileti gibi adı veya türü ne olursa olsun dinimiz kumarın her türünü haram kılmıştır. Müslümanlar olarak bizlere düşen görev de bu bataklığa yaklaşmamak, sahip olduklarımızı helal yoldan kazanmaya çalışmaktır.

Kumarın ortaya çıkardığı zararları örnekteki gibi uygun başlık altında işaretleyerek sınıflandırınız.

	Birey	Aile	Toplum
Kolay ve haksız kazanç, yeni nesillerin ideali haline gelir.			
Yaşanan psikoloji kişiyi, diğer bağımlılıklara da (uyuşturucu, alkol, sigara vb.) açık hale getirir.	✓		
Toplumda çalışma, hak, adalet, alın teri, emek gibi değerler kaybolmaya yüz tutar.			
Ailedeki huzur ve güven ortamı büyük oranda ortadan kalkar.			
Kumar oynayan kişi hayatını emeğine değil, şansına bağlamaktadır.			
Kişide tek başına altından kalkamayacağı psikolojik sorunlara yol açar.			
Suç örgütlerinin oluşmasına neden olur.			
Yaşanan maddi kayıplar, eşlerin boşanması, aile içi şiddet gibi sorunları da beraberinde getirir.			
Kazanma hırsıyla bencil ve çıkarıcı bir hale gelen kişi, kendine ve çevresine zarar vermekten kaçınmaz.			
Kumar, insanlara çalışarak kazanmak yerine tembelliği teşvik eder.			
Zaman, emek ve iş gücü kaybına neden olur.			

UYGULAMA- 6

Aşağıdaki örneklerden kul hakkına sebep olanları örnekteki gibi boyayınız.

UYGULAMA- 7

Aşağıdaki görselleri zararlı alışkanlıklara başlama sebepleri ile örnekteki gibi eşleştiriniz.

MERAK

1

ÖZENTİ
VE TAKLİT

2

ARKADAŞ
ÇEVRESİ

3

AİLE İÇİ
SORUNLAR

4

BİR KEREDEN
BİR ŞEY OLMAZ
DÜŞÜNCESİ

5

TV VE
SOSYAL MEDYANIN
OLUMSUZ
ETKİSİ

6

KİŞİSEL
PROBLEMLER

7

UYGULAMA- 8

Zararlı alışkanlıklardan korunmada bireye, aileye ve devlete düşen görevleri örnekteki gibi uygun başlık altında işaretleyerek sınıflandırınız.

	Bireye Düşen Görevler	Aileye Düşen Görevler	Devlete Düşen Görevler
Güzel ahlaklı arkadaşlar edinmek.			
Çocuklara zararlı maddelerin satışını yasaklayan yasal düzenlemeler yapmak.			
Dini, ahlaki ve millî değerlere bağlı kalmak.			
Büyüklerin öğütlerine kulak verip tecrübelerinden yararlanmak.			
Çocukların eğitimine özen gösterip onlara güzel örnek olmak.			
İslam'ın emir ve öğütlerini bilmek ve bunları hayata geçirmek.	✓		
Çocukların arkadaş çevresinden ve gittiği yerlerden haberdar olmak, bir sorun tespit edilirse çocukları doğruya yönlendirmek.			
Zararlı alışkanlıklarla mücadele eden dernek veya vakıfları desteklemek.			
Boş vakitleri yararlı ve eğlenceli etkinlikler ya da sanatsal ve sportif faaliyetlerle değerlendirmek.			
Bu alışkanlıkların zararlarını yaşamış insanların hayatlarından dersler çıkarmak.			
Sosyal ortamlarda sigara ve nargile içilmesini yasaklamak.			
Çocuk ve gençleri bu alışkanlıklardan koruyucu yasalar çıkarmak.			
Bu alışkanlıkların zararlarıyla ilgili araştırmalar yapmak ve bu konularda bilgi edinmek.			
Çocukları etkileyen olumsuz içerikli yayınları yasaklamak.			
Kötü alışkanlıkların yaşandığı mekânlardan uzak durmak.			
Çocuğa sevildiğini ve kendisine değer verildiğini hissettirmek.			
İletişime önem vererek çocukların ailesine bağlı kalmasını sağlamak.			
Kendini tanımak ve kendini olduğu gibi kabul etmek.			

UYGULAMA- 9

Aşağıdaki cümlelerde doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına ise “Y” yazınız.

1	Alkollü içki ve uyuşturucunun haram kılınmasının sebeplerinden biri, akli ve iradeyi kullanmayı engellemesi ve kişiyi bağımlı yapmasıdır.
2	Zararlı alışkanlıklar en çok çocuklara ve gençlere zarar verir.
3	Alkol ve uyuşturucu bağımlılığının suç oranlarını artırması, bu maddelerin bireysel ve toplumsal zararlarına örnektir.
4	Vatandaşlarının sağlıklarına yönelik tedbirler almak devletin görevidir.
5	Zararlı alışkanlıkların aileye ve topluma etkileri, kul hakkını da beraberinde getirir.
6	İslam'a göre insanın en değerli kazancı el emeği ve alın teri ile elde ettiğidir.
7	Sigaranın zararlı etkilerinden uzak durmak isteyenler nargile gibi tütün ürünlerini tercih edebilir.
8	Gençleri alkol, sigara ve uyuşturucu bağımlılığından uzak tutmak yalnızca devletin görevidir.
9	İnsanların haklarına herhangi bir sebeple zarar veren kimse, yaptığı yanlış anlaşıncı özür dilemeli, verdiği zararı telafi etmeli ve karşı taraftan helallik istemelidir.
10	Zararlı alışkanlıklardan korunmanın en güzel yolu onlara hiç başlamamaktır.
11	Alkol, uyuşturucu gibi maddeler kişisel hayatta yaşanan sorunların çözümünde önemli bir role sahiptir.
12	Sigarada sağlığa yararlı bazı vitamin ve mineraller vardır.
13	Kötü alışkanlıklara duyarlı olmak bunların yayılmasını engeller.
14	Uyuşturucu maddelerin ve içkinin kullanılması da alınması da satılması da dinimizce yasaktır.

BİLİYOR MUSUN?

Pasif içicilerin %25'inde akciğer kanseri görülür. Sigaraya bağlı sebeplerden ölen her 9 kişi, sigaraya içmediği halde dumanını soluyan 1 kişinin de ölümüne neden olmaktadır.

UYGULAMA- 10

SİGARA	YEŞİLAY HAFTASI	HAKSIZ KAZANÇ	MANEVİ	KUL HAKKI
AHLAK	ALIN TERİ	KUDÜS	HAYIR	HZ. YAHYA

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere, kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanları yazınız.

1. ----- , Hz. Yahya'nın doğup büyüdüğü şehirdir.
2. Zararlı alışkanlıklarla ilgili istemediğimiz bir teklifle karşılaştığımızda, karşıımızdaki kişi kim olursa olsun açık bir şekilde ----- diyebilmeliyiz.
3. Akciğer kanserinin en önemli nedeni ----- içmektir.
4. ----- (a.s.), Hz. Zekeriya'nın (a.s.) oğludur.
5. İslam'a göre insanın en değerli kazancı el emeği ve ----- ile elde ettiğidir.
6. Alkol, uyuşturucu ve sigara yalnızca kullanan kişiyi değil, çevresindeki insanları da olumsuz etkilediği için ----- kapsamına girer.
7. ----- 1-7 Mart arasında kutlanır. Bu günlerde kötü alışkanlıkların zararları konusunda toplumu bilinçlendirmek için çeşitli etkinlikler yapılır.
8. İslam'a göre şans oyunlarından elde edilen para, eşya vb. her şey ----- içine girer.
9. ----- , insanın doğuştan sahip olduğu huy, karakter, tabiat gibi özelliklerin bütünüdür.
10. Alkol, uyuşturucu, kumar, sigara gibi zararlı alışkanlıklar insana hem maddi hem de ----- yönden zarar verir.

UYGULAMA- 11

HARAMDIR	GİZLİSİNE	SEVER	DÜŞMANLIK
ELİNİN	TİCARET	VAZGEÇTİNİZ	KURTULUŞA
YARDIMLAŞIN	SAĞLIK	KUMAR	KÖTÜLÜKLERİN
ANMAKTAN	TEHLİKEYE	DOSTLUK	ZERRE

Aşağıdaki ayet ve hadis-i şeriflerde boş bırakılan yerlere kutucuklarda verilen kelimelerden uygun olanları yazınız.

1	"Ey iman edenler! İçki (uyuşturucular), kumar (şans oyunları), dikili taşlar (putlar), fal okları şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durun ki ----- eresiniz." (Mâide, 5:90)
2	"İçki bütün ----- anasıdır." (Nesaî, Eşribe, 44)
3	"...Kendi ellerinizle kendinizi ----- atmayın. Yaptığınızı güzel yapın, Allah güzel yapanları ----- ." (Bakara, 2:195)
4	"Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ----- hâli dışında, mallarınızı aranızda (haksız ve haram yollar) ile yemeyin." (Nisâ, 4:29)
5	"Sarhoşluk veren her şey ----- . Çoğu sarhoşluk veren şeyin, azı da haramdır." (Buharî, Eşribe, 4)
6	"Kim de ----- miktarı şer (kötülük) işlemişse onu görür." (Zilzâl, 99:8)
7	"İki nimet vardır ki insanların çoğu, onların kıymetini bilmekte aldanmıştır. Bunlar ----- ve boş vaktır." (İbn-i Mâce, Zühd, 15)
8	"Şeytan, içki ve ----- yoluyla ancak aranızda düşmanlık ve kin sokmak; sizi Allah'ı ----- ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) ----- değil mi?" (Mâide, 5:91)
9	"Ey iman edenler! İyilik ve (Allah'ın yasaklarından) sakınma üzerinde ----- , günah ve ----- üzerine yardımlaşmayın. Allah'tan korkun çünkü Allah'ın cezası çetindir." (Mâide, 5:2)
10	"En değerli kazanç kişinin kendi ----- emeğiyle kazandığıdır." (Ahmed bin Hanbel, Müsned, C 4, s. 141)
11	"Kişi, dostunun dini (yolu, gidişatı) üzeredir. Öyleyse sizden her biriniz, kiminle ----- kuracağına dikkat etsin." (Ebu Davud, Edeb, 19)
12	"Kötülüklerin açığına da ----- de yaklaşmayın." (En'am, 6:151)

UYGULAMA- 12

mâlühû	hammâletel	keseb	mesed
hablün	nâran	leheb	lehebin

Bismillâhirrahmânirrahîm

Tebbet yedâ ebî - - - - - ve tebb. Mâ ağnâ anhü - - - - - ve
 mâ - - - - - . Seyaslâ - - - - - zâte - - - - - .
 Vemraetühû - - - - - hatab. Fî cîdihâ - - - - - min - - - - - .

Tebbet suresinin okunuşuna göre boş bırakılan yerleri
 görseldeki uygun sözcüklerle doldurunuz.

UYGULAMA- 13

TEBBET SURESİ

Tebbet suresi Kur'an-ı Kerim'in 111. suresidir. Beş ayetten meydana gelen bu sure, Mekke'de indirilmiştir. Adını ilk ayetinde geçen "tebbet" ifadesinden almıştır. Bir beddua ifadesi olan tebbet, "Kahrolsun!" anlamına gelir. Sure, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Ebu Leheb hakkında inmiştir.

Ebu Leheb ve karısı yaşadıkları sürece İslam'ın yayılmasını ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) tebliğini engellemek için çalışmıştır. Ebu Leheb, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) hem sözlü hem de fiili olarak zararlar veriyor, O'nunla alay ediyor, küçük düşürücü sözlerle O'nu yaralamaya çalışıyordu. Bunun yanında karısı da boş durmuyor, peygamberimizin geçeceği yollara dikenler seriyor, aleyhine dedikodular çıkararak kocasına destek oluyordu. Bunları o kadar büyük bir içtenlikle ve hırsıyla yapıyordu ki çok sevdiği ve sürekli boynunda taşıdığı gerdanlığı bile bu uğurda Hz. Muhammed'e (s.a.v.) yapılacak kötülüklerin ödülü olarak harcamıştı.

Bütün bunların en yakın akrabaları tarafından yapılıyor olması ise peygamberimizi derinden üzüyordu. İşte Tebbet suresi, böyle bir ortamda peygamberimizi teselli etmek, desteklemek, ona moral vermek için indirilmiştir. Meali şöyledir:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1- Ebu Leheb kahrolsun, kahroldu da.

2- Malı ve kazandıkları ona fayda vermedi.

3- O, alevli bir ateşte yanacak.

4-5- Odun taşıyıcı olarak ve boynunda hurma lifinden bükülmüş bir ip olduğu hâlde karısı da (ateşe girecek).

Tebbet suresi henüz hayatta olan biri hakkında indirilmiştir. Ebu Leheb bu sure indirildikten yıllar sonra vefat etmiştir. Bu surede onun ve karısının cehennemlik olduğu, Allah'ın (c.c.) gazabına uğradığı, ahirette büyük bir azaba uğrayacağı, açıkça bildirildiği halde inkârında direnmiş ve hız kesmeden zulmüne devam etmiştir.

Aşağıdaki tabloda bu metinden çıkarılabilecek sonuçları örnekteki gibi işaretleyiniz.

✓	Bir insan dünyada ne kadar varlıklı ve zengin olsa da sonunda Allah'ın huzuruna çıkarılacak ve yaptıklarının hesabını verecektir.
	Allah, tevhid mücadelesinde peygamberini yalnız bırakmamıştır.
	Hz. Muhammed, Allah'ın (c.c.) izniyle gösterdiği mucizeyle insanları inanmaya ikna etmiştir.
	İmanı olmayan bir kişi, Peygamberin amcası dahi olsa kurtuluşa ermesi mümkün değildir.
	Kötünün ateşi, o kötüye destek olanı da yakar.
	Peygamberler akrabalarını doğru yola davet etmişse de akrabalarının çoğu bu davete olumlu karşılık vermemişlerdir.
	İlahi mesaja engel olma çabaları, bedduayı hak edecek kadar kötü bir iştir.
	Suredeki Ebu Leheb'in iman etmeden öleceğinin kesin olduğu ve bunun asla değişmeyeceği bilgisinin gerçekleşmesi, Allah'ın sonsuz ilminin kanıtıdır.
	Kötüler, yaptıklarının bedelini bu dünyada ödemededen ölmez.
	Düşmanlık yapan, kötü niyet besleyen, planlar yapıp tuzaklar kuranlar er ya da geç hüsrana uğrayacaktır.

2. BÖLÜM ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

171 SİGARA BIRAKMA DANIŞMA HATTI

27 Ekim 2010'dan bu yana 7/24 hizmet veriyor.

Günde ortalama 4 bin çağrı geliyor. İlk 8 yılda 27 milyon çağrıya cevap verildi.

•2016'dan bu yana hizmet veriyor.

•Kasım 2019'a kadar 4 milyon 446 bin 157 kez ziyaret edildi.

<https://www.171.saglik.gov.tr>

SİGARAYI BIRAKMAK İSTEYENLERE YARDIM ELİ

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Arayan kişilerin **nikotin bağımlılığı** ölçülüyor.

İstekleri doğrultusunda **plan oluşturuluyor.**

Danışanlar belirli periyotlarla aranarak **takip ediliyor.**

En fazla **İstanbul, Ankara, İzmir, Şanlıurfa ve Adana**'dan aranıyor.

SİGARAYI BIRAKMA POLİKLİNİĞİ

- Türkiye genelinde **532 sigarayı bırakma polikliniği** bulunuyor.
- Kasım 2019'a kadar **2 milyon 670 bin 91 kişiye** hizmet verdi.

TRT HABER

1. Zeynep, yukarıdaki görselle ilgili yapılan doğru yanlış etkinliğine şu cevapları vermiştir.

1	D	Devlet, vatandaşlarının sigarayı bırakmaları konusunda teşvik ve destekte bulunmaktadır.
2	Y	Sigarayı bırakmada gönüllülük esastır.
3	D	Bu kuruma başvurular, genellikle büyük ve kalabalık şehirlerden olmaktadır.
4	D	Başvuruda bulunanların büyük çoğunluğu sigarayı bırakmaktadır.
5	D	Gece gündüz fark etmeden günün hangi saati olursa olsun, destek isteyenler yalnız bırakılmamaktadır.

Her doğru yanıtın puanı 5 olduğuna göre, Zeynep etkinlikten kaç puan almıştır?

- A) 2. soruyu yanlış cevapladığı için 20 puan almıştır.
 B) 2 ve 4. soruları yanlış cevapladığından 15 puan almıştır.
 C) 3 ve 4. soruları yanlış cevapladığından 15 puan almıştır.
 D) Bütün soruları doğru cevaplandırıp 25 puan almıştır.

2. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyurdular ki: "Beş şey gelmeden önce beş şeyin kıymetini bilin; ölüm gelmeden önce hayatın, hastalık gelmeden önce sağlığın, meşguliyet gelmeden önce boş vaktin, ihtiyarlık gelmeden önce gençliğin, fakirlik gelmeden önce zenginliğin."(Buhaî Rikak, 3)

H. Muhammed (s.a.v.) bu hadis-i şerifinde;

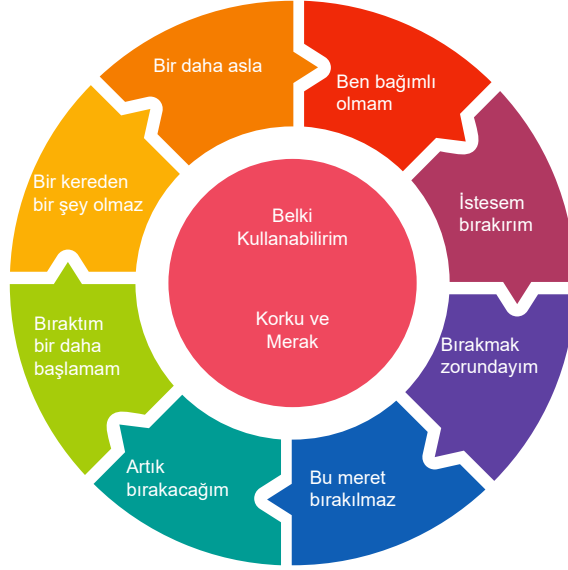
- I. Sağlık
 II. Zaman
 III. Aile

değerlerinden özellikle hangilerine dikkat çekmektedir?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) I, II ve III

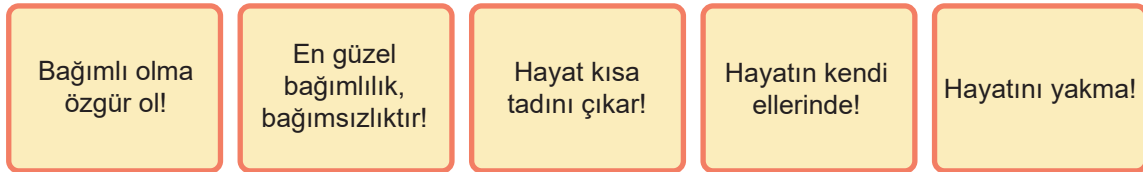

BAĞIMLILIK ÇARKI

3. Aşağıdakilerden hangisi bağımlılık çarkından çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Bağımlılık, insanı geri dönüşü zor bir kısır döngüye sokar.
- B) Bir kere madde kullanmak, pek çok kere kullanmanın habercisidir.
- C) Bağımlılığın ilk adımı genellikle yanlış arkadaş çevresinde atılır.
- D) İnsanların kendine güveni, düştükleri bağımlılık çarkından kurtulmalarına yetmez.

4. Bir grup öğrenci, zararlı alışkanlıklarla ilgili hazırlayacakları panoda kullanmak için bazı sloganlar bulmuşlardır.

Ali

Ayşegül

Tarık

Selin

Zeynep

Buna göre hangi öğrencilerin bulduğu slogan uygun değildir?

- A) Yalnız Ayşegül
- B) Yalnız Tarık
- C) Selin ve Zeynep
- D) Tarık ve Zeynep

5. I. Hz. Zekeriyâ'nın oğludur.
 II. İsmi Allah tarafından konulmuştur.
 III. İsrailoğullarına gönderilmiş ve Kudüs'te yaşamıştır.
Özellikleri verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Eyüb
 B) Hz. Musa
 C) Hz. Yahyâ
 D) Hz. Davud

6. “İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali, misk taşıyanla körük çeken insan gibidir. Misk sahibi kişi ya sana kokusundan verir veya sen ondan alırsın. Körük çekene gelince ya elbiseni yakar yahut da sen onun kötü kokusunu alırsın.”
 (Buharî, Büyû, 38)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu hadis-i şerifle aynı yönde değildir?

A) Bir ağaçta gül de biter, diken de.
 B) Üzüm üzüme baka baka kararır.
 C) İsin yanına giden is, misin yanına giden mis kokar.
 D) Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.

7. “İnsan vücuduna içki koymak, makine yataklarına kum koymak gibidir.”

Edison'un bu sözünden hangi sonuca ulaşılabilir?

A) Alkol insanda bağımlılık yapar.
 B) İçki aile ve toplum huzurunu bozar.
 C) Mekanik aletleri dikkatli kullanmak gerekir.
 D) Alkol insan sağlığının en büyük düşmanlarından biridir.

8. “İçki bütün kötülüklerin anasıdır.” (Nesâî, Eşribe, 44)

Bu hadis- i şeriften hangi sonuca ulaşılabilir?

A) Alkollü içeceklerin insan sağlığına büyük zararları vardır.
 B) İçki içen biri, kendine ne kadar zarar verdiğinin farkında olmaz.
 C) Alkol, hem kişinin hem ailenin hem de toplumun huzurunu bozar.
 D) Alkollüyen aklını kullanamayan insan her türlü kötülüğü yapmaya açık hale gelir.

9. **Aşağıdakilerden hangisi bir Müslümanın zararlı alışkanlıklar karşısında yapacağı bir davranıştır?**

A) Kendisine veya ailesine zarar verici bir durum yoksa ilgilenmemelidir.
 B) Kötü alışkanlıklara bulaşmış kişileri çevresinden dışlamalıdır.
 C) Zararlı alışkanlıkları olanları güzellikle doğruya yönlendirmelidir.
 D) Kendi kullanmasa da o ortamlarda bulunmaya devam edebilir.

10. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) arkadaşlarına şu soruyu yöneltti: “Müflis kimdir, biliyor musunuz?” Ashab, “Biz göremüflis, parası ve malı olmayandır.” dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.), “Ümmetimin müflisi, kıyamet gününe; namaz, oruç ve zekât görevlerini yerine getirdiği halde, ona-buna sövmüş, iftira etmiş, şunun-bunun (haksız yere) malını yemiştir, kanını dökmüş, onu-bunu dövmüş olarak gelen kimsedir. Bu kişinin iyiliklerinin sevabından hak sahiplerine verilir. Borcu ödenmeden sevabı biterse diğerlerinin günahları ona yüklenir, sonra da cehenneme atılır.” buyurdu. (Müslim, Birr, H. 59)

Bu hadis-i şerif kul hakkı bağlamında değerlendirildiğinde hangisine ulaşamaz?

A) Kul hakkı yemek, hiçbir şekilde telafisi olmayan kötü bir davranıştır.
 B) Kişinin başkalarına verdiği her türlü zarar, sonunda kendisine dönecektir.
 C) İnsan her noktada başkalarına vereceği en ufak zarardan bile sakınmalıdır.
 D) Ahirette sevapların kaybedilmemesi için kul hakkı konusunda çok hassas olmak gerekir.

CEVAP ANAHTARLARI

UYGULAMA 1

N	A	T	Y	E	Ş	V	Z	T	R	N	H	D	H	P
İ	C	R	O	F	B	E	H	E	L	U	B	E	K	A
S	G	N	M	İ	H	M	A	L	C	R	İ	D	A	İ
R	A	M	K	O	L	M	A	R	A	H	L	İ	L	V
A	Y	D	E	A	İ	F	T	İ	R	A	G	K	H	Z
F	İ	K	A	İ	G	C	K	F	H	K	İ	O	A	A
S	R	S	K	L	Z	N	Ş	N	A	S	S	D	K	R
A	E	N	İ	E	R	G	A	İ	A	İ	İ	U	U	A
Ğ	K	T	L	R	İ	T	D	N	F	Z	Z	D	D	R
L	E	H	M	A	T	A	A	E	S	K	L	F	Ü	V
İ	Z	V	E	R	N	F	K	S	İ	A	İ	M	S	P
K	Z	P	R	İ	E	V	R	İ	R	Z	K	Z	F	H
K	H	R	A	T	Z	İ	A	L	O	A	P	E	C	İ
D	V	F	K	F	Ö	M	K	G	Z	N	P	K	U	L
T	A	K	L	İ	T	M	N	B	U	Ç	O	G	D	E

UYGULAMA 2

SOLDAN SAĞA

2. PASİF İÇİCİ
5. TEBBET SURESİ
6. BAĞIMLILIK
9. UYUŞTURUCU
10. SARHOŞ
12. KUMAR
13. HZ YAHYA

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. NİKOTİN
3. HARAM
4. YEŞİLAY
7. ALKOL
8. KUL HAKKI
10. SİGARA
11. İRADE

UYGULAMA 4

1-D	2-Y	3-D	4-D	5-D
6-D	7-D	8-Y	9-D	10-D

UYGULAMA 7

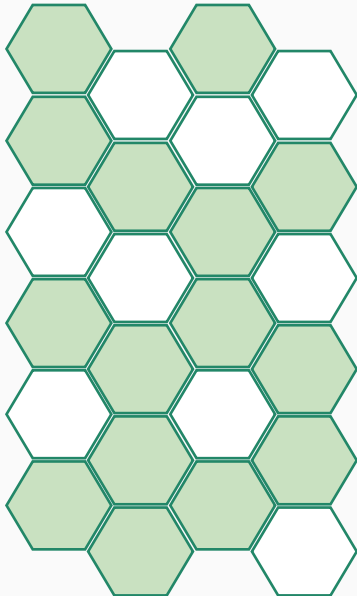
4
5
3
6
1
7
2

UYGULAMA 3

Bireysel zararlar: 1-2-4-5-7-12-13

Toplumsal Zararlar: 3-6-8-9-10-11-14

UYGULAMA 6

UYGULAMA 5

	Birey	Aile	Toplum
Kolay ve haksız kazanç, yeni nesillerin ideali haline gelir.			✓
Yaşanan psikoloji kişiyi, diğer bağımlılıklara da (uyuşturucu, alkol, sigara vb.) açık hale getirir.	✓		
Toplumda çalışma, hak, adalet, alın teri, emek gibi değerler kaybolmaya yüz tutar.			✓
Ailedeki huzur ve güven ortamı büyük oranda ortadan kalkar.		✓	
Kumar oynayan kişi hayatını emeğine değil, şansına bağlamaktadır.	✓		
Kişide tek başına altından kalkamayacağı psikolojik sorunlara yol açar.	✓		
Suç örgütlerinin oluşmasına neden olur.			✓
Yaşanan maddi kayıplar, eşlerin boşanması, aile içi şiddet gibi sorunları da beraberinde getirir.		✓	
Kazanma hırsıyla bencil ve çıkarıcı bir hale gelen kişi, kendine ve çevresine zarar vermekten kaçınmaz.	✓		
Kumar, çalışarak kazanmak yerine tembelliği teşvik eder.	✓		
Zaman, emek ve iş gücü kaybına neden olur.	✓		

UYGULAMA 8

	Bireye Düşen Görevler	Aileye Düşen Görevler	Devlete Düşen Görevler
Güzel ahlaklı arkadaşlar edinmek.	✓		
Çocuklara zararlı maddelerin satışını yasaklayan yasal düzenlemeler yapmak.			✓
Dini, ahlaki ve milli değerlere bağlı kalmak.	✓		
Büyüklerin öğütlerine kulak verip tecrübelerinden yararlanmak.	✓		
Çocukların eğitimine özen gösterip onlara güzel örnek olmak.		✓	
İslam'ın emir ve öğütlerini bilmek ve bunları hayata geçirmek.	✓		
Çocukların arkadaş çevresinden ve gittiği yerlerden haberdar olmak, bir sorun tespit edilirse çocukları doğruya yönlendirmek.		✓	
Zararlı alışkanlıklarla mücadele eden dernek veya vakıfları desteklemek.			✓
Boş vakitleri yararlı ve eğlenceli etkinlikler veya sanatsal ve sportif faaliyetlerle değerlendirmek.	✓		
Bu alışkanlıkların zararlarını yaşamış insanların hayatlarından dersler çıkarmak.	✓		
Sosyal ortamlarda sigara ve nargile içilmesini yasaklamak.			✓
Çocuk ve gençleri bu alışkanlıklardan koruyucu yasalar çıkarmak.			✓
Bu alışkanlıkların zararlarıyla ilgili araştırmalar yapmak ve bu konularda bilgi edinmek.	✓		
Çocukları olumsuz etkileyen olumsuz içerikli yayınları yasaklamak.			✓
Kötü alışkanlıkların yaşandığı mekânlardan uzak durmak.	✓		
Çocuğa sevildiğini ve kendisine değer verildiğini hissettirmek.		✓	
İletişime önem vererek çocukların ailesine bağlı kalmasını sağlamak.		✓	
Kendini tanımak ve kendini olduğu gibi kabul etmek.	✓		

UYGULAMA 13

✓	Bir insan dünyada ne kadar varlıklı ve zengin olsa da sonunda Allah'ın huzuruna çıkarak ve yaptıklarının hesabını verecektir.
✓	Allah, tevhid mücadelesinde peygamberini yalnız bırakmamıştır.
	Hiz. Muhammed, Allah'ın (c.c.) izniyle gösterdiği mucizeyle insanları inanmaya ikna etmiştir.
✓	İmanı olmayan bir kişi, Peygamberin amcası dahi olsa kurtuluşa ermesi mümkün değildir.
✓	Kötünün ateşi, o kötüye destek olanı da yakar.
	Peygamberler akrabalarını doğru yola davet etmişse de onlar genellikle bu davete olumlu karşılık vermemişlerdir.
✓	İlahi mesaja engel olma çabaları, bedduayı hak edecek kadar kötü bir iştir.
✓	Suredeki Ebu Leheb'in iman etmeden öleceğinin kesin olduğu ve bunun asla değişmeyeceği bilgisinin gerçekleşmesi, Allah'ın sonsuz ilminin kanıtıdır.
	Kötüler, yaptıklarının bedelini bu dünyada ödemediği için ölmez.
✓	Düşmanlık yapan, kötü niyet besleyen, planlar yapıp tuzaklar kurarak er ya da geç hüsrana uğrayacaktır.

UYGULAMA 9

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	D
6	D
7	Y
8	Y
9	D
10	D
11	Y
12	Y
13	D
14	D

UYGULAMA 10

1. Kudüs
2. Hayır
3. Sigara
4. Hz. Yahya
5. Alın teri
6. Kul hakkı
7. Yeşilay Haftası
8. Haksız kazanç
9. Ahlak
10. Manevi

UYGULAMA 11

- 1- KURTULUŞA
- 2- KÖTÜLÜKLERİN
- 3- TEHLİKEYE- SEVER
- 4- TİCARET
- 5- HARAMDIR
- 6- ZERRE
- 7- SAĞLIK
- 8- KUMAR- ANMAKTAN- VAZGEÇTİNİZ
- 9- YARDIMLAŞIN- DÜŞMANLIK
- 10- ELİNİN
- 11- DOSTLUK
- 12- GİZLİSİNE

UYGULAMA 12

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Tebbet yedâ ebî lehebin ve tebb.
Mâ ağnâ anhü mâlühû ve ma keseb.
Seyaslâ nâran zâte leheb.
Vemraetühû hammâletel hatab.
Fi cîdihâ hablün min mesed

TEST SORULARI

1-B	2-A	3-C	4-B	5-C
6-A	7-D	8-D	9-C	10-A

